

УДК: 1:316.3+340.12(349.2)

Кашура Д.О.¹, Коваль В.М.²

¹ студ. гр. УФКС-412 НУ «Запорізька політехніка»

² старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

ВПЛИВ МИСТЕЦТВА НА СВІТОГЛЯД ВІД АНТИЧНОСТІ ДО НЕЙРОЕСТЕТИКИ

Мистецтво є важливим елементом розвитку людської цивілізації, воно супроводжує людину протягом усієї історії. Художні епохи та напрями відображають культурний, соціальний та філософський стан суспільства у певні періоди. У цьому дослідженні буде розглянуто основні художні епохи, їхні особливості, провідні стилі та ідейні тенденції.

Античність охоплює період давньогрецького та римського мистецтва. Це була епоха гармонії, симетрії та пропорцій. У мистецтві головною темою було зображення людини, ідеальної за формою та змістом. Основні напрями: класичний стиль, елліністичний стиль та римський реалізм.

Філософія епохи зосереджувалася на пошуку істини, краси й гармонії, що знайшло своє відображення у мистецтві. Мистецтво середньовіччя характеризується переважно релігійною тематикою. Воно прагнуло прославити Бога, а не людину. Основними художніми напрямими були романський стиль і готика. Готика була особливо популярною в архітектурі. Середньовічне мистецтво втілювало християнські ідеали і віру в потойбічне.

Ренесанс (Відродження) - це період повернення до ідей античності. Центром уваги стало знову людське тіло, індивідуальність та раціоналізм. Основними досягненнями були розвиток перспективи, наукового знання і реалізму в живописі. Провідні митці: Леонардо да Вінчі, Мікеланджело, Рафаель. Філософія епохи спрямована на гуманізм та антропоцентризм.

Бароко (XVII століття) було епохою величі, драматизму та емоційності. Мистецтво цієї доби захоплювало грою світла і тіні, багатими декораціями і монументальністю. У XVIII столітті з'являється рококо – витонченіший та більш декоративний напрям, який надавав перевагу легкості й естетичній насолоді.

Класицизм був натхнений ідеалами античності та відображав сувору симетрію, гармонію та чіткість форм. Йому на зміну прийшов романтизм, що протиставив раціоналізму емоції, екзотику та силу природи. Романтизм висловлював індивідуальні переживання і бунт проти традицій.

Реалізм виник у XIX столітті й зосередився на точному відтворенні реальності. Його провідні митці – Гюстав Курбе, Ілля Рєпін. У кінці XIX століття з'являється імпресіонізм, що намагався передати швидкоплинні враження від природи та світла (Моне, Ренуар). Модернізм на початку XX століття прагнув до новаторства, порушуючи традиційні форми і зосереджуючись на суб'єктивному баченні (Кандінський, Пікассо).

Кожна художня епоха та напрям відображали зміни в культурі, філософії та суспільстві. Від гармонії античності до експериментів модернізму мистецтво показує, як змінювався світогляд людей та їхнє ставлення до краси, духовності й реальності. Воно є незмінним свідком і дзеркалом розвитку людства.

Для вивчення естетичного сприйняття нейробіологи перенесли експерименти з лабораторій в музеї та галереї. При демонстрації картин різних епох сканування МРТ фіксувало зростання активності мозку на 10% залучені були ділянки орбітофронтальної кори, що стимулюють приємні відчуття, схожі з закоханістю. За результатами експерименту було зроблено висновок, що потрібно вміти не тільки сприймати і структурувати візуальну інформацію, а й розуміння сенсу. За допомогою технології фіксації руху очей, пізніше були сформульовані вісім принципів нейроестетики.

Максимальне зміщення. Зображення з характерними рисами передають фундаментальні риси реальних об'єктів.

Ізоляція. Фокусування уваги на істотних рисах знижує напругу. Коли певний контур або деталь демонструються з чітким візуальним акцентом, ми отримуємо приємні відчуття.

Групування. Виживати в природі древнім людям допомагала здатність виявляти хижаків на тлі природного ландшафту. Цей принцип пояснює привабливість абстрактного мистецтва.

Контраст. Межі об'єктів, розфарбованих у різні тони однієї колірної гами, важко диференціювати. Навпаки, контрасти спрощують задачу і приносять спостерігачеві задоволення.

Розв'язання проблеми сприйняття. Задоволення приносить розв'язування когнітивної проблеми.

Відраза до спільної думки. Об'єкти на полотні повинні бути доступні для огляду і не накладатися один на одного.

Метафора. Ми отримуємо задоволення, від спостереження неявної подібності різних форм.

Симетрія. Симетричні форми не викликають внутрішнього відторгнення.